

domačem ljudstvu. Dobrim društvom pa je treba zdravih načel in trdne podloge že pri ustanovitvi, pri delovanju pa dobre, trdne volje in vstrajnosti, ako si hočejo zagotoviti povoljen uspeh. — Seveda tu ne mislim o snovanju društev, kakeršna so z večine delniška društva. Ona so v rokah kapitalistov. Naša društva pa naj bi ravno nasprotno delovala. Torej naj bi bila društva pridelovalcev, osnovana zato, da bi svoje pridelke bolje spečavali in da bi pridelki prihajali uživalcem pristni, nepokvarjeni v roke. To bi bilo zdravo načelo, pri katerem „kapitalizem“ nima ničesar opraviti.

Pregledali smo ob kratkem kmetijske razmere in izpoznali, da je kmetijski stan jako važen, pa tudi jako težaven, da pravilno kmetovanje in gospodarjenje ni tako priprosto, kakor si marsikdo domišlja, da so sedanje razmere kmetijske slabe in da bode še mnogo dela, predno se povoljno uredi. Videli smo, da se mora kmetovalec mnogo učiti, o gospodarstvu mnogo misliti in računati. Mora pa tudi trdo in vstrajno delati ter v vseh rečeh ščediti. Čim boljši gospodar je oče, toliko več se bode od nega naučil sin, kateri bode vsled tega toliko laže izhajal pozneje pri izobraževanju in pri delu.

Iskrena želja vsakega človekoljuba mora biti, da bi se tudi kmetijski stan kaj kmalu povzdignil do boljših razmer. A žele naj to sosebnost in tudi kaj store kmetovalci sami. Poprimejo naj se krepko vsake ugodne prilike. Bog daj, da bi tudi te vrstice kaj pripomogle k napredku!

F. Š.

Bledica hruševega drevja.

Bledica po nekaterih krajih prav mnogo škoduje hruševemu drevju, zlasti pa pritlikavcem. Proti tej bolezni je prav dobro sredstvo škropljenje drevja z vodo, v kateri je bilo raztopljene 2 odstotka zelene galice. Zelena ali železna galica je žveplenokislo železo, katerega je v vsaki špecerijski prodajalni dobiti, ker ga rabijo čevljarji. Zelena galica je prav ceno. Škropiti je kake trikrat, in sicer zvečer, ko solnce zaide. Jeseni, ko listje odpade, pa gnoji takemu bolnemu drevju s straniškim gnojem, kateremu prideneš blizu 1 odstotek železne galice. Sredstvo je neki jako gotovo, zato je tudi našim sadjarjem priporočamo. Ako pa bledica ni bolezen, ampak le nasledek plitve in nerodovitne zemlje, ali pa so poškodovali korenine ogrci, pa seveda to sredstvo ni uspešno. V tem slučaju pa ne kaže drugega, nego zemljo zboljšati, oziroma zamenjati jo z drugo, in če so ogrci vzrok bledici, te škodljivce pridno zatirati.

Zakaj postane sadni mošt moten in kako ga čistiti.

Sadni mošt postane moten ali zato, ker ni mogel popolnoma dokipeti, ali pa, ker je bil prepozno pretočen (presnet) in se vsled tega ob toploti drožje dvigne ter povzroči novo kipenje.

Ako si mošt uže presnel v prvič, pa je potem moten postal vsled drugega kipenja, čakaj, da pokipi, potem ga pa precej zopet pretoči.

Moten mošt očistiš z žolcem, t. j. z očiščenim klejem (limom), katerega sedaj lahko skoraj povsod dobiš. Dva do tri grame žolči na en hektoliter zadostuje. Žolč dobro izperi, namakaj jo nekaj ur v kakem lonci, in sicer v moštu, potem jo pa pri ognju počasi popolnoma razstopi. Shlajeno kuhanc žolč vlij v vino ter jo dobro premešaj. Žolč se spoji z čreslovino moštovo, skrkne, usede se na dno in potegne za seboj tudi vso drugo nesnago iz vina. Dostikrat ti pa tako čiščenje neče pomagati, in sicer zato ne, ker vinu nedostaje čreslovine. V tem slučaju kupi v lekarni tanina in ga dodeni, predno čistiš, kake tri do štiri grame na hektoliter mošta. Če se je učistil, ga pretoči čez osem do deset dni. Da moreš presoditi, ali ti je treba tanina ali ne, poskusi najprvo očistiti eno steklenko mošta. Izkušnja ti potem pokaže, kaj bodeš naredil.

Slišali smo naše gospodarje trditi, da ni dobro pretakati mošta, zlasti ne večkrat, ker itak ne kaj močni sadjevec s tem preveč slabimo. To nikakor ni res. Pretočen mošt ali pa pretočeno vino precej res nima dobrega okusa, pijača je prazna in plehka, a to je le navidezno; čez kake tri ali štiri tedne, ko se vino zopet ustanovi, pa se mu ne povrne le prvotni okus, marveč postane zelo boljši. Mošt naj kipi v toplem prostoru, ki ima kakih 18 Celzijevih stopinj toplote, in precej, ko je prvo burno kipenje ponehalo, pretoči ga v snažen sod. O božiči pretoči ga drugič in o veliki noči pa tretjič. Po leti ob košnji imel bodeš mošt, ki je boljša pijača nego žganje ali pa kaka vinska zavrelca od kakega hrvaškega juda.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 136. Na vrtu imam polno rumenih črvov, kateri mi salato izpodjedajo in katere pri nas imenujemo strune. Te strune izpodjedajo salato, dokler ne uvene. Svetujte mi, kako jih pokončati. (F. Š. v Š.)

Odgovor: Ti rumeni črvi so ličinke od pokalice. Prof. Erjavec piše to le o strunah: V topli pomladi se pokalice plode in potem kmalu poginejo, a na njihovo mesto pridejo druge mlade, zato jih videvamo vse leto. Ličinke, katerim pravimo tudi strune, ker so tenke, trde in gladke, izpodjedajo vsakovrstne rastline. Struna raste prav počasi in živi gotovo več let, ali natanko se ne ve koliko. Dorasla preobrazi se pod zemljo v belo bubo, ki ima črne oči in nad vsakim očesom po en rjav rožiček, a zakaj se okončuje v dva kratka repka. Vsem žužkojedim pticam grede strune tako v slast, kakor podobni jim močni črvi, ali ker mrčes živi več ali menj v zemlji skrit, ne morejo lahko do njega. Ako toraj strune v katem kraju delajo vidno škodo, je treba, da človek vzdigne roko na nje. Okoli venočega stebela je